

В умовах воєнного стану
(новела, заснована на реальних подіях)

Олег сидів за кермом «мерса» мовчки, дружина теж замовкла, ображено схлипуючи час від часу. Від їхньої сварки принишкли і діти. «Може не треба було при дітях», – думав Олег. Але краще вже було до пропускнуго пункту все розповісти, аніж влаштувати сімейну сцену прямо перед прикордонниками.

Думки плуталися в голові, збиваючи одна одну як кулі на більярдному столі... Олег майже три роки вміло поєднував роботу двох офісів своєї фірми у обласному центрі і у столиці, прибутки були нормальні, бізнес зростав, зв'язки міцнішали. Життя, у його неповних сорок, рухалося стрімкою гірською річкою і йому здавалося, що все в його руках, п'янкий успіх запаморочливо манив все далі, вище, краще, дорожче... Про те, що у нього є позашлюбна дитина і ще одна «столична» жінка ніхто б і не здогадався, аж до поки це не стало його рятувальним колом. В умовах воєнного стану, він – батько трьох неповнолітніх дітей, міг безперешкодно виїхати з країни. Всі документи при ньому, дружина і двоє старших дітей теж з ним. Наймолодша донечка зі своєю мамою вже перетнули кордон і прямували до бабусі в Грецію. Він мав доїхати до Мілана, там у знайомих українців-заробітчанин зупиняться, що буде робити далі – ще не знав, головне виїхати...

Смеркалося, колона майже не рухалася, дрімалося... Чорний дим двома стовпами підіймався над містом – «прилетіло» до аеропорту, вили сирени, діти кричали, водії сигналили, літак летів так низько, що здавалося от-от крилом зачепить багатоповерхівку. Ватяні ноги не пересувалися, страх просто душив, здавалося, що зараз серце зупиниться... «Чаю, кави?», – місцевий чоловік з візочком пропонував напої та печиво, слава Богу, що розбудив. Олег потягнувся до кишені за грошима. «Не треба, то я так, волонтеру. Осьо, ще цукру візьміть дітям до чаю», – чоловік посміхався крізь неголену бороду, подаючи пластикові стаканчики через вікно. Гроші! Олег подумки перебирав купюри в кишенях, в

сумці, пригадував суми на карткових рахунках... На якийсь час вистачить, може якусь допомогу як біженці отримають від Євросоюзу...

Василь нервував, вже кілька годин вони з хлопцями виходили «подиміти» цигарками під автобусом, чекаючи своєї черги на кордоні. Транспорт рухався, черга просувалася, навіть швидше ніж зазвичай, але тепер йому здавалося, що вони повзуть мов слимаки. Оглянув своїх супутників – мовчазні чоловіки з натрудженими руками, стискали кулаки, супилися та мружили очі, вчитуючись у стрічку новин в телефоні, і мовчали. Те мовчання серед балакучих заробітчанин, що поверталися додому було надто незвичним та гнітючим. Робоча віза у нього ще на рік, але ж які заробітки, коли війна, кому ті гроші потрібні, нащо та будова, коли москаль суне...

Із своїх тридцяти восьми, він вісім «відсидів», надто вже гарячим був замолоду... Що ж років не повернеш. Молився щиро Богу, щоднини просячи прощення, аби той гріх не впав на його дітей. Як донечка народилася, а за рік синочок – життя знову заграло фарбами, його існування набуло змісту, замріялося. Стосунки з прийомною донькою склалися не дуже, та він і не намагався. Але коли два дні тому повідомив дружині, що повертається з Чехії аби піти добровольцем на війну, вперше несподівано почув у слухавці серйозне і доросле: «Тату, з малими все буде добре, я допоможу». Сльози навернулися на очі, не знав, що буде так тепло і приємно від тих слів, від того «тату»... Думки роїлися в голові навколо одного – аби лиш взяли до війська. Судимість давно погашена, військова спеціальність у нього є... час віддавати борги... «Боже, допоможи мені грішному...»

Олег знову задрімав, немов провалився у чорну діру, але лише на кілька хвилин, бо дружина штовхнула під бік: «Рушай, пропускають». Поруч пішки йшли люди до пропускного пункту з дітьми, з валізами, з собаками... Він не пам'ятав, що говорив дівчині з великими і втомленими очима, яка уважно вивчала його документи, щось торохтіла дружина зірваним голосом... Пропустили, поїхали, повз них так само повільно лише у протилежному напрямку проїхав мікроавтобус, у вікнах неголені чоловічі обличчя...

Нарешті переїхали кордон, серце калатало і вискакувало з грудей, ще кілька сотень кілометрів до Коломиї і він побачить дітей, у сумці машинка для сина, дівчатам нічого не встиг купити, щось треба буде хоч на заправці вибрати. Василь обмацував торбу під ногами, там була його найкраща покупка – «бронік». Боявся, що митники не пропустять, обійшлося. Він дивився у вікно на зустрічні машини: «класний «мерс», – майнуло в голові, колись сам про такий мріяв. Далі дорогою інколи зустрічалися просто покинуті вздовж узбіччя авто, багато машин розверталися назад, висадивши пасажирів, водії-чоловіки поверталися – в умовах воєнного стану залишалися в Україні. Вони підуть у військо, у територіальну оборону, у волонтери, продовжуватимуть працювати на своїх підприємствах, підтримуючи життєдіяльність країни, наближаючи перемогу.

Сьогодні, 1 березня – перший день весни і шостий день війни... Чоловіки їдуть, йдуть... у кожного своя дорога, свій шлях.